

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre a Guvernului pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiect de act normativ

2.2 Descrierea situației actuale

În data de 5 aprilie 2023 a fost emisă de către Guvernul României Hotărârea nr. 298/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie. Prin acest act normativ au fost stabilite tarifele de primă practicate pentru asigurările RCA la nivelul propriilor tarife de primă care au fost practicate de către fiecare asigurător RCA la data de 28 februarie 2023, acestea urmând a fi valabile pentru o perioadă de 6 luni, până la data de 10 octombrie 2023. Această perioadă a fost prelungită ulterior până la data de 31 decembrie 2023 prin Hotărârea Guvernului nr. 923/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 5 octombrie 2023.

Ulterior, în data de 29 decembrie 2023, a fost emis un nou act normativ, Hotărârea Guvernului nr. 1326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie, ce a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1192 din 29 decembrie 2023, ca urmare a condițiilor de piață în contextul unei inflații încă ridicate, act ce a permis indexarea primelor de asigurare practicate de către asigurătorii RCA la data de 28 februarie 2023, cu un procent de maximum 6,8% pentru o perioadă de 3 luni.

Ținând cont de faptul că împrejurările care au determinat disfuncționalități pe piața asigurărilor au persistat, în data de 28 martie 2024 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 268, *Hotărârea Guvernului nr. 262/2024 pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie*, denumită în continuare HG nr. 262/2024. Totodată, art. 2 din HG nr. 262/2024 prevede faptul că prevederile HG 1326/2023 rămân aplicabile până la data 30 iunie 2024.

În prezent în piața asigurărilor RCA din România se manifestă în continuare o reticență în ceea ce privește apetitul la risc al asigurătorilor RCA pentru anumite categorii de asigurați și există un grad ridicat de concentrare care continuă să reprezinte o vulnerabilitate a pieței atât din prisma expunerii pe clase de

asigurare, cât și din perspectiva cotelor de piață semnificative deținute de un număr relativ mic de societăți de asigurare ceea ce arată un grad scăzut de concurență.

În același timp se constată menținerea unui număr ridicat de încadrări în categoria asiguraților cu risc ridicat a unor întregi categorii de risc ceea ce conduce la un risc sistemic în ceea ce privește acoperirea gradului de cuprindere în asigurare a parcului auto din România și la neîndeplinirea obligațiilor României ce rezultă din Tratatul de aderare la Uniunea Europeană. În acest sens, este de menționat faptul că la data de 31 decembrie 2023 din numărul total de vehicule din parcul național auto, respectiv 10.333.293, la data de 6.06.2024 erau asigurate un număr de 7.486.349 de vehicule.

Cazurile prelucrate încadrate în categoria asiguraților cu risc ridicat în perioada 1.01.2024 - 2.06.2024, sunt în număr de aproximativ 41.500 din care aproximativ 201 au fost preluate voluntar, iar 41.300 au fost alocate automat către asigurători.

O astfel de situație denotă existența unui dezechilibru între cerere și ofertă și are potențialul de a genera consecințe negative, în sensul unei presiuni suplimentare asupra prețurilor după data de 30 iunie 2024, data la care încetează efectele Hotărârii Guvernului nr. 1326/2023, situație cu impact social și economic, printre acestea enumerându-se:

- imposibilitatea acoperirii riscului la care sunt supuși ceilalți participanți la trafic, în cazul în care vehiculele neasigurate ies în trafic;

- creșterea riscului la care sunt supuși participanții la trafic atunci când sunt produse accidente de vehicule în care sunt implicate vehicule neasigurate, mai ales atunci când rezultă vătămări corporale grave sau deces;

- creșterea nevoii de finanțare a Fondului național de protecție ca urmare a obligației acestuia de a acoperi prejudiciile produse terțelor persoane prin intermediul unor vehicule neasigurate;

- obligația persoanelor neasigurate, responsabile de producerea accidentelor, de a acoperi din resurse proprii prejudiciile plătite din disponibilul Fondului național de protecție.

Totodată, trebuie avut în vedere faptul că în prezent se află pe parcursul legislativ o serie de modificări ale legislației naționale privind asigurările RCA care propun a corecta dezechilibrele existente.

Astfel, a fost înregistrat la Senatul României *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie (nr. L1/2024)* care a fost adoptat în Plenul Senatului României și se află în prezent în dezbaterile comisiilor din cadrul Camerei Deputaților – cameră decizională, fiind înregistrat în procedură de urgență cu nr. PL-x 216/02.04.2024.

Dintre măsurile propuse a corecta o serie de disfuncționalități ale pieței și să elimine decalajele existente, pot fi evidențiate următoarele:

- ofertarea obligatorie a franșizei de către asiguratorii RCA și întărirea faptului că alegerea acesteia este opțională pentru asigurat sau potențialul asigurat; se are în vedere corelarea nivelului primei de asigurare cu asumarea de către asigurat a plății în caz de daună a unei părți din cuantumul despăgubirii achitate de către asigurator;

- reglementarea unui nou sistem bonus-malus la nivelul legislației primare ce va avea în vedere pe lângă istoricul de daune și alte criterii, noua reglementare conducând la o mai bună încadrare a asiguraților, riscul generat de comportamentul conducătorilor auto fiind mai bine reflectat;

- modificarea perioadei de încheiere a contractelor RCA, respectiv pe o perioadă de 3, 6 sau 12 luni, în funcție de opțiunea asiguratului sau potențialului asigurat;
 - posibilitatea plății în rate lunare, trimestriale, semestriale a primei de asigurare, ceea ce va conduce la o mai bună suportabilitate a nivelului acesteia;
 - posibilitatea suspendării efectelor contractelor RCA pe perioada în care vehiculele nu sunt utilizate, ceea ce va conduce la posibilitatea de a suspenda obligația de asigurare pentru perioada în care acestea nu sunt utilizate;
 - introducerea obligației BAAR de a elibera certificatul privind istoricul daunelor înregistrate și pentru conducătorii auto, atât la solicitarea acestora cât și a altor persoane care documentează existența unui interes legitim, cu acordul conducătorilor auto;
 - stabilirea termenului de ducere la îndeplinire a obligațiilor privind interoperabilitatea bazelor de date și modificarea contravențiilor și sancțiunilor pentru nerespectarea obligației de asigurare, respectiv cel târziu 30 septembrie 2024;
 - creșterea sancțiunilor acordate pentru nerespectarea obligației de asigurare RCA, defalcat în funcție de tipul de vehicul cât și introducerea posibilității ca verificarea existenței asigurării RCA să poată fi efectuată prin intermediul camerelor de luat vederi ale CNAIR;
 - introducerea unor prevederi în ceea ce privește aplicarea procedurilor de suspendare a efectelor contractului RCA și a aplicării sancțiunilor menționate la punctul anterior, având în vedere termenul până la care este necesară asigurarea interoperabilității bazelor de date.
- Totodată, A.S.F are în vedere atât modificarea prevederilor normelor de punere în aplicare ale prevederilor Legii nr. 132/2017 cât și emiterea unei serii de recomandări adresate pieței de asigurări cu rolul de a stabili o serie de reguli de bună practică și conduită în relația cu potențialii asigurați, asigurații și partenerii economici ai asiguratorilor.
- De asemenea, A.S.F. are în vedere modificarea segmentelor de risc în baza cărora se calculează tariful de referință, astfel încât expunerea la risc generată în cadrul acestora să se reflecte într-un mod cât mai corect în prețul contractului de asigurare RCA.

2.3 Schimbări preconizate

Având în vedere cele prezentate, cât și necesitatea ca modificările legislative propuse să fie adoptate astfel încât să înceapă să producă efecte, o soluție temporară pentru remedierea stării de fapt o poate constitui prelungirea până la data de 30 septembrie 2024 a perioadei de aplicare a HG nr. 1326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie.

Prin aplicarea acestei măsuri se combate creșterea excesivă a prețurilor ce poate avea loc brusc pe fondul dezechilibrelor anterior descrise și se urmărește stabilizarea graduală a pieței de asigurări RCA pentru a evita propagarea efectelor negative în alte sectoare ale economiei naționale.

Situația actuală poate fi încadrată ca și situație de criză, dezechilibru major între cerere și ofertă și disfuncționalitate evidentă a pieței așa cum acestea sunt stipulate în prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În acest caz, Guvernul poate interveni pentru o perioadă de timp limitată prin stabilirea modului de determinare a primelor practicate de către asigurătorii RCA astfel încât împrejurările care determină situația de criză să fie depășită.

Supravegherea practicării tarifelor de primă maxime de către societățile de asigurare care practică RCA și stabilite conform Hotărârii de Guvern se exercită de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, pe perioada de 3 luni stabilită conform art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ are beneficiu asigurarea posibilității de respectare a obligațiilor legale ce rezultă din încheierea contractelor RCA în baza cărora se acordă despăgubiri produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie ca urmare a unor accidente.

3.2 Impactul social

Se aplică prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Se aplică prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Se aplică prevederile art. 4 alin. (3) din Legea concurenței nr. 21/1996

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri *)**

- În mii lei (RON)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2					7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) bugetul de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit						
b) bugete locale: (i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						

4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
4.8. Alte informații						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul.</p> <p>5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.</p> <p>5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)</p> <p>5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE Nu este cazul.</p> <p>5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.</p> <p>5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene – nu este cazul.</p> <p>5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate – nu este cazul.</p> <p>5.6. Alte informații</p>
--

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative</p> <p>6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p> <p>6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale</p> <p>6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative</p> <p>6.5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ - Proiectul este supus avizării Consiliului Legislativ;</p> <p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării – Proiectul nu este supus avizării Consiliului Suprem de Apărare a Țării;</p> <p>c) Consiliul Economic și Social - Proiectul este supus avizării Consiliul Economic și Social;</p> <p>d) Consiliul Concurenței - Proiectul este supus avizării Consiliul Concurenței;</p> <p>e) Curtea de Conturi - Proiectul nu este supus avizării Curții de Conturi.</p>

6.6. Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de hotărâre a Guvernului se supune adoptării cu respectarea prevederilor art. 7 din Legea nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, acesta fiind publicat pe site-ul Ministerului Finanțelor în data de 19.06.2024.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

7.3. Alte informații

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de **Hotărâre a Guvernului pentru prelungirea perioadei de aplicare a prevederilor art. 1 alin. (2) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie, pe care îl supunem spre adoptare.**

MINISTRUL FINANTELOR
Marcel-Ioan BOLOȘ

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII DE
SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ
Alexandru PETRESCU

Avizăm favorabil:

VICEPRIM-MINISTRU
Marian NEACȘU

PREȘEDINTELE CONSILIULUI
CONCURENȚEI
Bogdan - Marius CHIRIȚOIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Alina-Ștefania GORGHIU